वने। यातेषु मृगयाश्चैव तृणविन्दोरथाश्रमम्” भा० श० ६२अ०।“तृणविन्दुप्रसादाच्च धौम्यस्य च महात्मनः” भा० वि० १२ अ०। “द्रौपदीमाश्रमे न्यस्य तृणविन्दोरनुज्ञया” भा० व० २६२ अ०। “चरतः किल दुश्चरं तपः तृणविन्दोः प्रतिशङ्कितः पुरा” रघुः।

तृणविन्दुसरः ६त०। तृणविन्दोः ऋषेः सरोरूपे तीर्थे तत्स्थानं भारते उक्तं यथा “मरुभूमेः शिरः स्थानं तृणविन्दुसरः प्रति” भा० द० २५७ अ०।

तृणवीज न० ६त०। श्यामाके धान्ये रत्नमा०।

तृणशीत न० तृणेषु शीतम्। १कत्तृणे गन्धतृणे रत्नमा०। २जलपिप्पल्यां स्त्री राजनि०।

तृणशून्य न०१तृणमिव शून्यं फलरहितम्। केतकीपुष्पे २मल्लिकायाञ्च मेदि० तयोः फलरहितत्वात्तथात्वम्। तृणेन शून्यम्। ३तृणरहिते त्रि०।

तृणशूली स्त्री तृणं शूलमिव तीक्ष्णाग्रं यस्याः गौरा०ङीष्। लताभेदे। “सुरसास्तृणशूल्याश्च सिन्धुवारस्य यानि च” (पुष्पाणि) सुश्रु०।

तृणशोषक पुंस्त्री तृणमपि शोषयति शुष–णिच्–ण्वुल् उप० स०। राजिमत्सर्पभेदे। अहिशब्दे ५८१ पृष्ठे दृश्यम्

तृणशौण्डिका स्त्री तृणेषु शौण्डिका। लघुकेतकीवृक्षे। पारस्करभिचराट्:। [हारा०।

तृणषट्पद पु० तृणमिव षट्पदः। (बोलता) वरोले

तृणसारा स्त्री तृणस्येव सारोऽस्याः। १कदल्याम् हारा०। तस्याः सर्वथाऽसारत्वात्तथात्वम्।

तृणसिंह पु० तृणे–सिंह इव। कुठारे शब्दार्थक०।

तृणसोमाङ्गिरस् पु०दक्षिणदिक्स्थिते धर्मराजस्य ऋत्विग्भेदे “उन्मुचुः प्रमुचुश्चैव स्वस्त्यात्रेयश्च वीर्य्यवान्। दृढव्यश्चोर्द्ध्वबाहुश्च तृणसोमाङ्गिरास्तथा। मित्रावरुणयोः पुत्रस्तथाऽगस्त्यः प्रतापवान्। धर्म्मराजर्त्विजः सप्त दक्षिणां दिशमास्थिताः भा० अनु० १५० अ०।

तृणस्कन्द तृणमिव स्कन्दति स्कन्द–अच्। तृणवञ्चलनस्वभावे “तृणस्कन्दस्य नु विशः” ऋ० १।१७२।३।

तृणहर्म्य पुंन०तृणव्याप्तो हर्म्यः। तृणव्याप्ते हर्म्ये हारा०

तृणांह्रिप पु०तृणरूपोऽङ्घ्रिपः। मन्थानतृणे राजनि०।

तृणाग्नि पु० तृणजातोऽग्निः शा० त०। तार्णे वह्नौ त्रिका०। “ब्राह्मणस्त्वनधीयानस्तृणाग्निरिव शाम्यति” मनुः।

तृणाञ्जन पु० तृणमिवाञ्जनः। कृकलासे त्रिका०।

तृणाटवी स्त्री तृणप्रचुराटवी। तृणमये वने हेम०।

तृणाढ्य न० तृणेषु आढ्यम्। पर्वतजाते तृणे राजनि०।

तृणादि पु० चतुरर्थ्यां सप्रत्ययनिमित्ते शब्दगणे स च गणः पा० ग० सू० उक्तो यथा
“तृण, नड़, मूल, वन, पर्ण वर्ण, वराण, विल, पुल, फल, अर्जुन, अर्ण, सुवर्ण, वल, चरण, वसु,”।

तृणाम्ल न० तृणेषु अम्लम्। तृणजलवणे राजनि०।

तृणारणिन्याय पु० तृणस्यारणेश्च वह्निजनने यथा परस्परनिरपेक्षतया कारणत्वमेवं स्वातन्त्र्येण कारणतासूचके न्यायभेदे।

तृणावर्त्त पु०तृणमावर्त्तयति भ्रमयति आ+वृत–णिच्–अण्। १वात्यारूपे वातसमूहे(घूर्णा)२तद्रूपजनभ्रामके असुरभेदे पु०

तृणासृज न०तृणेषु असृगिव रक्तत्वात्। तृणकुङ्कुमे राजनि०

तृणेक्षु पु० तृणमिक्षुरिव मधुररसत्त्वात्। वल्वजायां राजनि०।

तृणेन्द्र पु० तृणमिन्द्र इव। तृणराजे ताले वृक्षे। “हलीबल इति ख्यातो भविष्यति धराधरः। त्रिशिरास्तस्य देवस्य शातकुम्भमयोद्रुमः। ध्वजस्तृणेन्द्रो देवस्य भविष्यति रथाश्रितः” भा० आनु० १४७ अ०।

तृणोत्तम पु० तृणेषु उत्तमः। उखर्बले तृणे राजनि०।

तृणोद्भव पु० तृणेषूद्भवति उद्+भू–अच्। १नीवारे धान्यभेदे राजनि०। २तृणजाते वह्नौ च ३तज्जातमात्रे त्रि०।

तृणोल्का स्त्री तृणजाता उल्का। तृणजायामुल्कायाम् “न हि तापयितुं शक्यं सागराम्भस्तृणोल्कया” हितो० “तृणोल्कया ज्ञायते जातरूपं वृत्तेन भद्रो व्यवहारेण साधुः” भा० उ० ३४ अ०। [घर)। हेमच०।

तृणौकस् न० तृणनिर्मितमोकः। तृणनिर्मिते गृहे (खड़ेर

तृणौषध न० तृणात्मकमौषधम्। एलवालुकाख्ये गन्धद्रव्ये शब्दच०।

तृण्या स्त्री तृणानां समूहः पाशा० य। तृणसमूहे।

तृतीय त्रि०त्रयाणां पूरणः त्रि+तीयट् संप्रसारणञ्च। त्रयाणां पूरणे। “वाग्दण्डं प्रथमं कुर्य्यात् धिग्दण्डं तदनन्तरम्। तृतीयं धनदण्डं तु वधदण्डमतःपरम्” “मातुः प्रथमतः पिण्डं निर्वपेत् पुत्रिकासुतः। द्वितीयन्तु पितुस्तस्यास्तृतीयं तत्पितुः पितुः” मनुः।

तृतीयक पु० तृतीयेऽह्नि भवः रोगः कन्। तृतीयदिनभवे ज्वरभेदे स च “दिनमेकमतिक्रम्य यो भवेत् स तृतीयकः” इत्युक्तलक्षणः। “वाताधिकत्वात् प्रवदन्ति तज्ज्ञास्तृतीयकञ्चापि चतुर्थकञ्च” सुश्रुतः।

तृतीयप्रकृति स्त्री तृतीया प्रकृतिः प्रकारः। स्त्रीपुरुषा-